

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

“ ” 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема: «Організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу».

Виконавець: Лагур Аліна Сергіївна

Керівник: д.е.н., професор Ареф'єва Олена Володимирівна

Нормоконтролер: к.е.н., ст.викладач Сафонік Н.П.

КИЇВ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач випускової кафедри
_____ Олена АРЕФ'ЄВА
« ____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи
Лагур Аліни Сергіївни
(П.І.Б. здобувача)

1. Тема роботи «Організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу» затверджена наказом ректора від 26.08.2022 р. № 1127/ст.
2. Термін виконання роботи: з 05.09.2022 р. по 30.11.2022 р.
3. Вихідні дані роботи: плани, звіти, фінансова звітність, законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, наукові та методичні праці вітчизняних та зарубіжних вчених, електронні інформаційні джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: Вступ. Теоретичні засади формування організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу. Діагностика управління потенціалом досліджуваного підприємства. Розробка заходів удосконалення елементів організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу. Висновки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: Структура економічного потенціалу підприємства. Структура системи управління потенціалом підприємства. Формування економічного потенціалу підприємства. Схема наповненості етапів формування управління потенціалом підприємства. Модель управління потенціалом підприємства. Елементи формування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства. Динаміка показників Глобального інноваційного індексу за 2018-2020 рр. Динаміка основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Агроремтранс» за 2019 – 2021 роки. Аналіз операційної діяльності ТОВ «Агроремтранс» за 2019-2021 рр. Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Агроремтранс» за 2019-2021 рр. Моделі кореляційної залежності показників господарської діяльності від рівня витрат на інноваційний розвиток на ТОВ «Агроремтранс» за 2017–2021Моделі забезпечення організаційно-економічного механізму управління інноваційною діяльністю і трудовим потенціалом Загальна структура організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Видача завдання	05.09.2022	
2.	Збір та оброблення статистичної інформації	06.09.2022-18.09.2022	
3.	Вивчення стану проблем, опрацювання джерел	19.09.2022-30.09.2022	
4.	Дослідити теоретичні основи формування організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу	06.09.2022-18.09.2022	
5.	Провести діагностику управління потенціалом досліджуваного підприємства	19.09.2022-30.09.2022	
6.	Розробити заходи удосконалення елементів організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу	01.10.2022-16.10.2022	
7.	Написання вступу та висновків	17.10.2022-31.10.2022	
8.	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, підготовка доповіді, передзахист	01.11.2022-13.11.2022	
9.	Проходження нормоконтролю, перевірка на плагіат, оформлення документів до захисту, рецензування роботи, подання роботи на кафедру	14.11.2022-15.11.2022	

7. Дата видачі завдання: 05.09.2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Ареф'єва О.В.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ Лагур А.С.
(підпис здобувача) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу» 120 с., 21рис., 21табл., 98 літературних джерел, додатків.

ПІДПРИЄМСТВО; ІННОВАЦІЇ; ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН; ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ; МОНІТОРИНГ; СКЛАДОВІ ПОТЕНЦІАЛУ, ПЕРСОНАЛ; ЕКОНОМІКА ІННОВАЦІЙНОГО ТИПУ.

Об'єктом дослідження є процес управління потенціалом підприємства, предметом – теоретичні підходи та практичні засади формування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка і обґрунтування заходів щодо удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу на підставі опрацювання теоретичних аспектів і практичної діяльності підприємства.

Отримані результати та їх новизна. Узагальнено наукові підходи до визначення дефініції «управління потенціал підприємства», дістали подальшого розвитку підхід щодо здійснення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства, що дозволило додати змістовного наповнення етапів моніторингу і реструктуризувати послідовність етапів вказаного механізму. Оновлено класифікацію як потенціалу, так і управління потенціалом підприємства.

Практичне значення отриманих результатів. Запропоновано удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства через розроблені етапи організації взаємозв'язків між елементами потенціалу

підприємства при управлінні ним задля посиленні інноваційної активності на у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Для досягнення поставленої мети у даній роботі були використані як загальнонаукові, так і спеціальні методи і прийоми дослідження: методи узагальнення та абстрагування – для дослідження економічну сутність та складові потенціалу підприємств та управління ним; метод аналізу і синтезу – для обґрунтування етапів моніторингу у системі організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства; коефіцієнтний (економічного і фінансового аналізу) – аналіз економічних показників діяльності досліджуваного підприємства та оцінювання динаміки і структури потенціалу та його використання підприємства, визначення наявного стану трудових ресурсів на підприємстві ТОВ «Агроремтранс» як передумови розвитку; графічний – для схематичного подання теоретичних і практичних положень роботи.

Розроблено організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства, який ґрунтується на врахуванні інноваційної діяльності і трудового потенціалу підприємства. В його межах можлива розробка інноваційних стратегій розвитку бізнесу на основі інноваційних моделей нарощування потенціалу; ідентифікація їх за інноваціями; побудова та підтримка вигідних відносин із зацікавленими сторонами інноваційних процесів; стратегічної інноваційної структури для корпоративної інноваційної реструктуризації, побудови структур власності, стратегічних структур і підтримки диверсифікації; попередня та фактична оцінка використання та управління інноваційним потенціалом підприємства.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	Ошибка! Закладка не определена.
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	Ошибка! Закладка не определена.
1.1. Економічна сутність та складові потенціалу підприємства	Ошибка!
Закладка не определена.	
1.2. Моніторинг у системі управління економічним потенціалом підприємства	Ошибка! Закладка не определена.
1.3. Формування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до першого розділу	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2	Ошибка! Закладка не определена.
ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ..	Ошибка! Закладка не определена.
не определена.	
2.1. Економіка інноваційного типу як передумова оновлення організаційно- економічного механізму управління потенціалом підприємства	Ошибка!
Закладка не определена.	
2.2. Аналіз економічних показників діяльності досліджуваного підприємства	Ошибка! Закладка не определена.
2.3. Оцінка динаміки, складу та структури потенціалу підприємства	Ошибка!
Закладка не определена.	
2.4. Оцінка наявного стану трудових ресурсів на підприємстві ТОВ «Агроремтранс»	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до другого розділу	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 3	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	Ошибка! Закладка не определена.
3.1. Формування системи управління трудовим потенціалом підприємства як передумови інноваційного розвитку	Ошибка! Закладка не определена.
3.2. Оптимізація шляхів розвитку економічного потенціалу підприємства із використанням інноваційного розвитку	Ошибка! Закладка не определена.
3.3. Заходи щодо удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства	Ошибка! Закладка не определена.
Висновки до третього розділу	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ	11
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	16
ДОДАТКИ	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання одним із важливих драйверів успіху та стабільної діяльності підприємств є конкурентоспроможне організаційно-функціонально-економічний механізм управління потенціалом підприємств та їх подальший ефективний інноваційний розвиток. Проте, впровадження різних нововведень є змінною складовою і носить стрибкоподібний характер, оскільки інноваційна активність не є постійною і проявляється лише час від часу. Це сигналізує про падіння темпів інноваційної активності підприємств і спонукає їх керівників до останнього запровадження корегуючих дій у галузі інноваційного розвитку через використання механізму забезпечення формування потенціалу. На діяльність підприємств в умовах нестабільного економічного стану в країні також впливають ускладнена політична ситуація, зниження добробуту населення, пов'язане із пандемією ковід, недосконалість чинного законодавства, поступове зростання податкового тиску тощо. Щоб протистояти таким ґрунтам, а іншим викликам сьогодення, підприємства повинні спрямовувати свої зусилля на зміцнення конкурентних позицій шляхом завоювання нового ринкового сегменту, також виходу на новий ринок збуту, випуску інноваційної продукції, скорочення витрат. Доцільним є також і перехід на сировину власного виробництва, впровадження інноваційних технологій, усю підтримку дійсності науково-дослідних робіт на своїх підприємствах, невинну діяльність щодо забезпечення висококваліфікованою підтримкою робочої сили підприємств, її збереження та розвитку нових компетенцій. Так, постає нагальна потреба у запровадженні ефективного організаційно-економічного механізму формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованого структурованого бізнесу.

Це визначає актуальність поглибленого дослідження сутності організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу.

Також однією з найбільш дієвих форм розвитку потенціалу підприємства є створення ефективного, дієвого механізму управління формуванням та використанням потенціалу підприємства. Проте недостатньо ефективна політика в сфері забезпечення та відсутність механізму організаційно-економічного забезпечення управління потенціалом суттєво погіршують якість його складових елементів. Перетворення у зовнішньому середовищі потребують постійного розвитку та вдосконалення систем корпоративного управління, розробки нових прогресивних методів та механізмів, що дозволяють знизити вплив негативних факторів на загальну діяльність компанії. У таких умовах формуються нові вимоги до організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства на інноваційних засадах.

Об'єктом дослідження є процес управління потенціалом підприємства, предметом – теоретичні підходи та практичні засади формування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка і обґрунтування заходів щодо удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу на підставі опрацювання теоретичних аспектів і практичної діяльності підприємства.

Мета досягається при вирішенні поставлених завдань:

- розглянути економічну сутність та складові потенціалу підприємств та управління ним;
- обґрунтувати етапи моніторингу у системі організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства;
- розглянути формування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства на інноваційні основі;
- узагальнити чинники впливу на управління потенціалом підприємства в економіці інноваційного типу;

- провести аналіз економічних показників діяльності досліджуваного підприємства;
- оцінити динаміку і структуру потенціалу підприємства та його використання;
- визначити наявний стану трудових ресурсів на підприємстві ТОВ «Агроремтранс» як передумови розвитку;
- обґрунтувати формування системи управління трудовим потенціалом підприємства як передумови інноваційного розвитку;
- провести оптимізацію шляхів розвитку економічного потенціалу підприємства із використанням інноваційного розвитку;
- запропонувати заходи щодо удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи та прийоми дослідження. Методи узагальнення та абстрагування - для дослідження економічну сутність та складові потенціалу підприємств та управління ним; метод аналізу і синтезу – для обґрунтування етапів моніторингу у системі організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства; коефіцієнтний (економічного і фінансового аналізу) – аналіз економічних показників діяльності досліджуваного підприємства та оцінювання динаміки і структури потенціалу та його використання підприємства, визначення наявного стану трудових ресурсів на підприємстві ТОВ «Агроремтранс» як передумови розвитку; графічний – для схематичного подання теоретичних і практичних положень роботи.

Отримані результати та їх новизна. Узагальнено наукові підходи до визначення дефініції «управління потенціал підприємства», дістали подальшого розвитку підхід щодо здійснення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства, що дозволило додати змістовного наповнення етапів

моніторингу і реструктуризувати послідовність етапів вказаного механізму. Оновлено класифікацію як потенціалу, так і управління потенціалом підприємства.

Практичне значення отриманих результатів. Запропоновано удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства через розроблені етапи організації взаємозв'язків між елементами потенціалу підприємства при управлінні ним задля посиленні інноваційної активності на у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Інформаційну базу дослідження складають публікації вітчизняних та зарубіжних науковців і фахівців у галузі удосконалення організаційно-економічного механізму управління потенціалом та підвищення інноваційної активності діяльності підприємства, законодавчі акти, міжнародні та вітчизняні нормативно-правові документи, офіційні матеріали Державної служби статистики України.

Побудовані регресійні моделі відповідно до критеріальних показників є адекватними і можуть застосовуватися під час оцінювання економічних чинників, які впливають на як діяльність підприємства, так і на управління його потенціалом. Ці дозволяють менеджерам підприємства керувати впливом інноваційного впровадження на чинники ефективної діяльності підприємства за рахунок: оцінки впливу витрат на інновації, які позначаються на скороченні витрат на виробництво та збільшенні прибутку; 2) планування інвестиційної програми задля досягнення позитивного фінансового результату.

Розроблено організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства, який ґрунтується на врахуванні інноваційної діяльності і трудового потенціалу підприємства. В його межах можлива розробка інноваційних стратегій розвитку бізнесу на основі інноваційних моделей нарощування потенціалу; ідентифікація їх за інноваціями; побудова та підтримка вигідних відносин із зацікавленими сторонами інноваційних процесів; стратегічної інноваційної структури для корпоративної інноваційної

реструктуризації, побудови структур власності, стратегічних структур і підтримки диверсифікації; попередня та фактична оцінка використання та управління інноваційним потенціалом підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків.

Lagur A.S.

ВИСНОВКИ

Потенціалом підприємства вважається здатність підприємства виробляти і продавати конкурентоспроможну продукцію за умов раціонального використання наявних ресурсів і можливостей в обсязі, необхідному для формування передумов ефективної діяльності підприємства відповідно до його стратегії і тактики, розроблених план розвитку. Потенціал підприємства, який визначається фактичною здатністю або здатністю виконувати заплановану роботу, поділяється на кілька категорій: основний потенціал дозволяє підприємству досягати своїх основних бізнес-цілей, створювати економічну цінність і отримувати прибуток; прихований у часі потенціал – це актив, який не дає особливої переваги на цьому етапі; збитковий потенціал - витрачання ресурсів без прибутку для підприємства; пересічний потенціал визначається наявністю на підприємстві активів, що сприяють ефективному використанні інших видів та елементів потенціалу.

Запропоновано застосування моніторингу як ефективного інструменту управління, що включає не тільки спостереження показників досліджуваного економічного об'єкта, а й аналіз та оцінку тенденцій його зміни під впливом визначених різних факторів, а також прогнозування економічного стану об'єкта моніторингу на найближчу і дальшу перспективу, прогнозування процесу подальшого розвитку для прийняття своєчасних та відповідних управлінських рішень або коригування цільових параметрів об'єкта моніторингу.

Водночас організація моніторингу факторів, що впливають на спроможність функціонувати підприємства, здійснюється за алгоритмом, який відображає суттєво значимі та завершені за суттю і ресурсами етапами. Особливе значення при проведенні моніторингу потенціалу підприємства і управління ним займає інформаційне забезпечення, яке має бути структуроване за такими ж ознаками, як і потенціал задля віддзеркаленого відображення

ресурсів, процесів їхнього використання і потреби в управлінських впливах у визначених періодах.

Узагальнення теоретичних підходів щодо визначення організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства встановлено, що він є складною системою, яка складається з підсистем прогнозування та планування розвитку, а також забезпечення мотиваційної, організаційної та інформаційної діяльності підприємства. Налагодження ефективного організаційно-економічного механізму є однією з умов ефективної комерційно-виробничої діяльності підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності та підвищення рівня рентабельності.

Під час створення організаційно-економічних механізмів управління економічним потенціалом враховуються характеристики мети управління, особливості впливу елементів зовнішнього середовища (економічних партнерів), принципи та особливості формування, розвитку та процесу потенціалу. реалізації, слід розглянути методичні основи його діагностики та управління.

Проведений економічний та фінансовий аналіз показує, що досліджуване підприємство є дуже стабільним і багато з аналізованих показників мають позитивну динаміку в визначеному періоді. Так, рівень ліквідності його господарювання є дуже сприятливим для реалізації інноваційного розвитку на перспективу. Певне зниження динаміки загальної ліквідності зумовлене збільшенням частки оборотних коштів у структурі пасиву балансу у 2020 році на 9,6% порівняно з 2019 роком та майже на 3% у 2021 році порівняно з 2020 роком. Враховуючи результати дослідження підприємства слід зазначити, що його сучасний фінансовий стан є стійким за результатами і запасами, це підприємство можна вважати платоспроможним, оскільки воно має достатньо активів для покриття всіх поточних зобов'язань в даному періоді.

Рентабельність продукції розраховується як співвідношення між виручкою від реалізації всієї продукції і ціною. Виручка від реалізації –

відношення чистої виручки до кількості реалізованої продукції за обліковий період. Аналіз фінансової незалежності підприємства показує, що питома вага власного капіталу в структурі пасиву балансу зменшилася на 9,6% (2020 рік) та 8% (2021 рік). Таким чином, в аналізованому періоді підприємство має тенденцію до збільшення використання зовнішнього капіталу. Частково це відбулося через незначне зниження оборотності кредиторської заборгованості, що в свою чергу призвело до збільшення терміну погашення та, як наслідок, збільшення суми боргу із забезпечення фінансової діяльності підприємства.

Використання трудового потенціалу впливає на отримання позитивних результатів щодо підвищення фондоємності праці і її продуктивності, ефективності функціонування господарюючих підприємств через впровадження обґрунтованих організаційно-економічних заходів та методів його оцінювання. До таких заходів, в першу чергу, слід віднести набуття нових і підвищення персональної професійної компетентності, це, особливо, стосується управлінського персоналу, використання дієвих інструментів підтримки і стимулювання творчої та інноваційної діяльності персоналу та формування матриці контролювання управлінським персоналом показників діяльності аналізованого підприємства, його трудового потенціалу в аспекті впровадження стратегії інноваційного розвитку.

Для визначення впливу інноваційної діяльності на економічні показники господарювання на ТОВ «Агроремтранс» проведемо дослідження наявності взаємозалежності цих показників шляхом побудови моделей кореляційної залежності на основі фактичних даних ТОВ «Агроремтранс» за 2014–2018 рр.

На конкретному прикладі на основі фактичних ТОВ «Агроарномтранс» здійснено аналіз залежності показників комерційно-виробничої діяльності від витрат на інноваційний розвиток, який здійснюється через інноваційну діяльність. Побудовані регресійні моделі є адекватними і можуть застосовуватися під час оцінки економічних чинників діяльності підприємства.

Проведені рахунки показують, що є позитивна тенденція, втім, слід прискорити впровадження інновацій і активізувати інноваційну діяльність.

В роботі розроблено організаційно-економічний механізм управління потенціалом підприємства, який ґрунтується на врахуванні інноваційної діяльності і трудового потенціалу підприємства. В його межах можлива розробка інноваційних стратегій розвитку бізнесу на основі інноваційних моделей нарощування потенціалу; ідентифікація їх за інноваціями; побудова та підтримка вигідних відносин із зацікавленими сторонами інноваційних процесів; стратегічної інноваційної структури для корпоративної інноваційної реструктуризації, побудови структур власності, стратегічних структур і підтримки диверсифікації; попередня та фактична оцінка використання та управління інноваційним потенціалом підприємства

Lagur A.S.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єв С.О. Адаптивний моніторинг стратегій формування антикризового потенціалу. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2019. Випуск 1. С. 39–48.
2. Ареф'єва О.В., Ареф'єв С.О., Верпека А.О. Стратегічне управління організаційною культурою підприємств при розвитку та адаптації до змін. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2019. № 6 (141). С. 84–95.
3. Ареф'єва О.В., Вовк О.М., Посипайко Є.А. Інтенсифікація формування матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неіндустріальної модернізації. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2020. №2(70). С. 123-131.
4. Ареф'єва О.В., Ковальчук А.М. Забезпечення економічної безпеки підприємства через мотивацію персоналу до стратегічних змін. *Проблеми економіки*. 2020. №4. С. 126–133.
5. Ареф'єва О. В., Мізюк С. Г., Ращепкін М. Д. Особливості формування економічного потенціалу підприємств із позицій економічної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 5–9.
6. Ареф'єва О.В. Харчук Т.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 7(85). С. 71–76.
7. Ареф'єва О.В., Титикало В.С., Концептуальний підхід до управління випереджаючим розвитком інноваційного потенціалу підприємств. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 3 (70). С. 145–154.

8. Байрамов С. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком телекомунікаційних підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 1 (19). С. 94-100.
9. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / Б.Є. Бачевський, І.В. Заблодська, О.О. Решетняк. К. : Центр учбової літератури, 2009. 400 с.
10. Белінська О. В. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Вісник ХНУ. Економічні науки*. 2012. № 4. С. 267–274.
11. Березін О.В., Плотник О.Д. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку. Полтава : Інтер Графіка, 2012. 221 с.
12. Бердар М. М. Формування механізму управління прибутком підприємства. *Управління проектами, системний аналіз і логістика*. 2008. № 5. С. 43-47
13. Бердар М. М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 33-37.
14. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2012. № 4. Т. 3. С. 267–271.
15. Білик М. Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія / М.Д. Білик, Т.О. Білик. К : КНУТД, 2012. 280 с.
16. Блонська В. І., Адамович П.П. Вдосконалення системи управління розподілом та використанням прибутку підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. № 20.7 С. 91-95
17. Блонська В. І., Адамович А.Я. Стратегічне управління прибутком підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. № 20.5 С. 145-152.

18. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661>.
19. Буркінський Б. В. Трудовий потенціал як вирішальна передумова підвищення продуктивності праці. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 2. Т. 2. С. 57–60.
20. Бреус С.В. Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності. *Культура народів Причорномор'я*. 2004. № 50. С. 25–30.
21. Горбань В. Б. Управління стратегічним потенціалом машинобудівного підприємства. URL: <http://intkonf.org/gorban-vb-upravlinnya-strategichnim-potentsia-lom-mashinobudivnogo-pidpriemstva/>.
22. Давуд А.Д. Організаційно-економічні засади щодо удосконалення механізму розвитку інноваційного потенціалу підприємств. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9868/1/OIP2017_P040-044.pdf.
23. Деркач О . В. Проблеми аналізу фінансового стану підприємств. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2013>
24. Дідченко О . І., Костомаха О. М. Підходи до формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємства. *Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект*. 2013. Т. 2. С. 103-106.
25. Дикань В.Л. Стратегічне управління : навч. посіб. / В. Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 272 с.
26. Долгошея Н.О. Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2011. №3. С. 17–23.
27. Капталан С. М., Літвінов О. С. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку. *Управління розвитком*. 2016. № 3 (185). С. 59–65.

28. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник / Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха, В.В. Морєва, О.В. Белякова, О.Б. Балакай. К. : Центр навчальної літератури, 2013. 248 с.
29. Кісь Г. Управління потенціалом підприємства як основа цілеспрямованого керування його розвитком. *Економічний форум*. 2022. №1(2). С. 59–68.
30. Кирилова Л.І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. №1. С. 288–301.
31. Козловський В.О., Причепя І.В. Теоретико-методологічні підходи до визначення потенціалу підприємства. URL: <http://visnyk.vntu.edu.ua/article/view-File/445/3135>.
32. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. К. : Центр навч. л-ри, 2005. 352 с.
33. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
34. Кривончак О. В., Фурман Н. В. Шляхи покращення використання виробничого потенціалу підприємства. *Наука й економіка*. 2015. № 2 (38). С. 49–52.
35. Круш П. В. Економіка підприємства / П. В. Круш ; за заг. ред. П. В. Круша, В. І. Подвільної, Б. М. Сердюка. К. : Ельга-Н, КНТ, 2009. 780 с.
36. Кузьмін О. Є. Діагностика потенціалу підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. №1. С. 155–166.
37. Кунцевич В.О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 7 (37). С. 123–130.
38. Ларіонова К . Л., Донченко Т. В. Організаційно-економічний механізм управління інноваційною реструктуризацією підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. № 2. Том 2. С.178-183.
39. Лепейко Т. І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства : монографія / Т. І. Лепейко,

А. В. Котлик. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. С. 316.

40. Любушин Н. П. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства / під ред. проф. Н.П. Любушина. М. : ЮНІТІ-ДАНА, 2009. 471 с.

41. Ляхович Л.А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

42. Маршук Л.М. Принципи формування фінансово-ресурсного потенціалу підприємства. *Вісник ХДУ. Серія «Економічні науки»*. 2016. URL: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2014?id=56>.

43. Маршук Л.М. Розробка організаційно-економічного механізму формування і використання ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. *Інтелект XXI*. 2017. № 6. С. 66-69.

44. Маслак О. І. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1. С. 121–127.

45. Микитюк П.П., Крисько Ж.Л., Овсянюк-Бердадіна О.Ф. та Скочиляс С.М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Тернопіль : ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.

46. Многофакторная модель Дюпон анализа эффективности деятельности компании. URL : https://www.cfin.ru/press/afa/97_3_219-232.pdf.

47. Назаренко А.С. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства». *Економіка, фінанси і право*. 2009. № 8. С. 22–29.

48. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. Вип. № 2. С. 299–303

49. Опікунова Н.В. Управління прибутком підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. № 46. С. 294-298.

50. Отенко І. П. Управління конкурентними перевагами підприємства / І. П. Отенко, Є. О. Полтавська. Харків: Вид. ХНЕУ, 2015. 212 с.

51. Пратарідзе-Вишинська М. В. Прибуток підприємства: види, роль та функції. *Економіка. Управління інновації*. 2018. №1. С. 44-52.

52. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку системи управління прибутком в Україні*. 2010. № 28. С. 125-132.
53. Підгірна В.С. Теоретико-методологічні засади розподілу і використання прибутку суб'єктів господарювання. *Науковий журнал Луцького національного технічного університету «Економічний форум»*. 2014. № 4. С. 241-248.
54. Планування та прогнозування в умовах ринку : навч. посібник / В.Г. Воронкова, С.Л. Катаєв, А.М. Ткаченко та ін. К. : ВД «Професіонал», 2006. 608 с.
55. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник. К.: КНЕУ, 2013. 385 с.
56. Полещук І. Ф. Особливості факторного аналізу прибутковості підприємства. URL: <http://intkonf.org/kpedn-poleschuk-ifvoloschuk-yuv-galkina-iv-osoblivosti-faktornogo-analizupributkovosti-pidpriemstva>.
57. Пономаренко В. С. Управління трудовим потенціалом. Наукове видання / В. С. Пономаренко, В. М. Гринькова. Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. 348 с.
58. Портер М. Е. Стратегія конкуренції і методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / М. Е. Портер. К.: Основа, 2010. 451 с.
59. Прокопишин Л. М. Механізм формування та використання управлінського потенціалу на підприємствах машинобудування. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 7. С. 138–145.
60. Прохорова В. В., Божанова О. В. Стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2020. № 2. С. 132–140. DOI: [10.33271/ev/70.132](https://doi.org/10.33271/ev/70.132).
61. Рзаєв Г.І., Жовтівська О.В. Фінансовий потенціал підприємства та напрямки його оцінки. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*. 2014. URL: <http://visnykonu.od.ua/index.php/uk/arkhiv-vidannya?id=99>.

62. Рудницька О.М., Біленська Я.Р. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств, 2009. С. 132-138 URL: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2009_649/19.pdf.
63. Рязанцева В. В. Аналіз формування та використання прибутку підприємства. *Статистика України*. 2017. №1. С. 40-43
64. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий. Москва : Радио и связь, 1993. 320 с.
65. Савченко С. М. Конкурентоспроможність підприємства. *Науковий потенціал світу 2014*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Економіка підприємства. Дніпропетровськ : Наука і освіта. 2014. С. 49 – 52.
66. Савчук О. Системний підхід до аналізу конкурентоспроможності промислового виробництва. *Економіст*. 2011. № 12. С. 58 – 61.
67. Салиги С. Я. Антикризове фінансове управління підприємством / С. Я. Салиги. К.: ЦУЛ, 2015. С. 208.
68. Самсонова Н. Ф. Фінансовий менеджмент: підручник для вузів / Самсонова Н. Ф. М. : Фінанси, ЮНІТІ 2010. 569 с.
69. Сімкова Т.О., Добробог А.В. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком авіапідприємств. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2018. Випуск 6 (49). С. 123-127.
70. Сидяга Б. Механізм управління формуванням і використанням прибутку підприємствами. *Галицький економічний вісник*. 2015. №1 (26). С. 41-45
71. Сисоєва І.М. Особливості облікової політики для промислових підприємств різних масштабів. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>.
72. Скалюк Р. В. Концепції фінансового результату діяльності промислового підприємства: міжнародна практика та вітчизняні реалії. *Галицький економічний вісник*. 2018. №3(28). С.18-25.
73. Ставицький О.В. Оцінка та контроль у системі стратегічного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 3. С. 49–52.

74. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства : навч. посібник / Г.М. Тарасюк, Л.І Шваб. 4-те вид. К. : Каравела, 2011. 352 с.

75. Титикало В.С. Складові економічного потенціалу підприємств машинобудування в системі змінно-адаптивних економічних інтересів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 2. С. 179–187.

76. Титикало В.С. Теоретико-методичний підхід до формування та удосконалення економічного потенціалу підприємств в умовах структурно-організаційних трансформацій. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2021. Випуск 19. С. 99–106.

77. Толпежников Р. О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. № 2. Т. 1. С. 277–282.

78. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа. –12-е изд.; пер. с англ. / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. М.: Изд. дом Вильямс, 2003. –584 с.

79. Тульчинська С.О., Нікітіна М.В. Визначення доцільності фінансового оздоровлення підприємства на підставі оцінки фінансового потенціалу. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>

80. Турило А.А. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 14. Ч. 1, с. 93–96.

81. Філіппова, С. В., Боденчук Л. Б. Основи формування економічного потенціалу виробничого підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2012. Вип. 2 (36). С. 131–135.

82. Фінансова стійкість в економічній діагностиці сучасного підприємства. URL : <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=483025> .

83. Халатур С. М. Удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку сільського господарства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 12. С. 46-50.
84. Череп О.Г. Формування економічного механізму інноваційної діяльності промислових підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2018. № 3 (39). С. 23-29.
85. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5. С. 142–146.
86. Чучіна І. М. Іванова С.М. Формування організаційно-економічного механізму інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського*. 2009. Випуск 2/2009 (55). Частина 1. С. 117-120.
87. Шабатура Т. С. Стратегічні напрямки реалізації економічного потенціалу підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2019. Т. 58. № 3. С.105–114.
88. Шандрівська О. Є., Кузяк, В. В., Бек О. М. Підходи до управління потенціалом підприємства та його стратегічним розвитком. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2013. №776. С. 442–448.
89. Шумпетер І. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / И. Шумпетер. М.: Прогресс, 2012. 259 с.
90. Штихан Н. В., Беззубко Л. В. Аналіз економічного потенціалу підприємства. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. 2019. Вип. 4 (18). С. 54–60. URL:<https://donnaba.edu.ua/journal/images/4-2019-18/54-60.pdf>. (дата звернення 30.05.2022).

91. Яненко І. Г. Організаційно-управлінські ресурси інноваційного розвитку економіки: методологія та практика: монографія / І. Г. Яненко. Миколаїв: Вид-ва ЧДУ імені Петра Могили, 2012. 59 с.
92. Arefieva O. V., Miahkykh I. M., & Shkoda M. S. Diagnostics of external environment effects upon enterprise competitive positions in the context of its economic security. *Visnyk KNUTD*. 2019. Vol. 135. no. 3. pp. 8-17.
93. Arefieva O., Polous O., Arefiev S., Tytykalo V., & Kwilinski A. Managing sustainable development of human capital reproduction in the system of company's organizational behavior. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science*. 2021. Available at: [10.1088/1755-1315/628/1/012039](https://doi.org/10.1088/1755-1315/628/1/012039)
94. Arefieva O., Polous O., Arefiev V., Kopcha Y. & Gupta S. Kumar. Intellectualization Of Human Capital Development In Digital Economics. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. no. 29(8s). pp. 2297 - 2303. Available at: <http://sersec.org/journals/index.php/IJAST/article/view/14702>
95. Ariefieva O.V. The sustainable development of enterprises in the international economic environment. К : FOP Maslacov, 2018. 364 p.
96. Guttman L. A general nonmetrik technique for finding the smallest coordinate space for a configuration of points / L. Guttman. *Pyrometrical*, 2011: P. 33, 469–506.
97. Hussey D/E/Portfolio Analysis: Political Experience with directional Policy Matrix / Long Range Planning. Vol.11. Aug. P.2. 8 (1978).
98. The DuPont System of Analysis. URL : <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dupont-analysis/> .